

Pressmeddelande

9 juli 2007

55+: Många saknar efterlevandeskydd efter 65

Fram till pensioneringen finns en del ekonomiska skydd för efterlevande. Men hur ser det ut för pensionären när partnern går bort?

– När man har gått i pension är efterlevandeskyddet magert för de allra flesta, varnar Ylva Yngveson, Institutet för Privatekonomi, Swedbank. Är man sambo kan det saknas helt. Det gäller att ta reda på vad som gäller innan det är för sent.

Räcker inte de skydd man har, kan man teckna livförsäkring som gäller även när man har gått i pension. Men det blir ofta både svårare och dyrare att teckna ny livförsäkring ju äldre man är.

Efterlevandeskydd från samhället

Det finns inget generellt skydd för efterlevande som har fyllt 65 år, endast ett frivilligt skydd som kan tecknas i premiepensionen. Då fortsätter premiepensionen att betalas ut till den efterlevande maken/makan, eller under vissa villkor efterlevande sambo. Skyddet kan bara tecknas i samband med pensioneringen. Kostnaden för skyddet är lägre premiepension. Hur mycket lägre beror på makarnas åldersskillnad.

– Men för de 90 000 fyrtingalister som går i pension i år utgör premiepensionen ett så litet belopp att det därmed inte har någon stor betydelse, säger Ylva Yngveson.

I vissa fall kan änkepensionens övergångsregler ge ett tillskott för efterlevande kvinnor.

Tjänstepensionen

Tjänstepensioner kan vara förmånsbestämda och premiebestämda. Förmånsbestämd tjänstepension utgör ofta en stor del för dem som nu närmar sig pensionsåldern. Har man det är man i princip garanterad en viss pension i procent av slutlönen.

Premiebestämd/avgiftsbestämd tjänstepension innebär att arbetsgivaren löpande sätter av en premie till tjänstepensionen. Premiens storlek beror på lönen varje år. Hur stor den premiebestämda pensionen blir beror därefter också på avkastningen på de inbetalda premierna.

Efterlevandeskydd i förmånsbestämd tjänstepension

Skyddet kan bestå av **familjepension** eller **efterlevandepension**. Men alla omfattas inte av efterlevandeskydd. I ITP-avtalet för privatanställda tjänstemän, ges bara ersättning om den anställda har haft över 7,5 inkomstbasbelopp i lön, vilket motsvarar närmare 29 000 kronor per månad år 2007, och då bara till maka, make eller registrerad partner, aldrig till sambo. Det är å andra sidan ett bra skydd och gäller livet ut.

– Det är märkligt att man inte kunnat få till en ändring i och med nya ITP-avtalet så att även sambor kan räknas som efterlevande, kommenterar Ylva Yngveson. Det är också otidsenligt att kravet på gemensamma barn finns kvar för att räknas som sambo, t.ex. i statliga avtalet. Det utesluter till exempel homosexuella sambor från efterlevandeskydd.

Efterlevandeskydd i premiebestämd tjänstepension

I premiebestämda tjänstepensioner är efterlevandeskydd frivilliga att teckna. Många kan välja att teckna dels ett **familjeskydd** som ger 1-2 inkomstbasbelopp per år före skatt, under fem år (2007: 4 000 – 8 000 kronor per månad), dels ett **återbetalningsskydd**, som motsvarar den tjänstepension man själv har tillgodo. Men premiebestämda tjänstepensionsavtal är ofta antingen ganska nya eller omfattar bara en mindre del av tjänstepensionen.

– Den här delen av pensionen har i allmänhet inte hunnit bli så stor för dem som snart ska gå i pension. Återbetalningsskyddet är därför inte till så stor ekonomisk hjälp för den efterlevande. För "tiotaggare" och för dem som kunnat placera ITPK i många år kan det här skyddet däremot vara mer betydelsefullt, menar Ylva Yngveson.

Tips!

- Ta reda på mer i detalj vilka efterlevandeskydd som finns och om de räcker för att t ex kunna bo kvar i bostaden och ha kvar bilen.
 - För efterlevandeskyddet i *premiepensionen* kan PPM hjälpa till att räkna.
 - Efterlevandeskydd i de *förmånsbestämda tjänstepensionerna* framgår ofta av pensionsbeskedet.
 - *Återbetalningsskydd (premiebestämd tjänstepension)* omfattar hela värdet av placeringen och ska fördelas på den utbetalningstid som är aktuell enligt avtalet.
 - För *privat pensionssparande* framgår värdet av årsbeskeden och eventuellt efterlevandeskydd av IPS-avtalet/försäkringsbrevet.
- Teckna vid behov egna livförsäkringar som gäller även som pensionär och gör det i god tid.
- Se till att nuvarande sambo står som förmånstagare i eventuell tjänstepension och se till att det finns förmånstagare till privat pensionssparande när behov finns.
- Ta ut pension som saknar efterlevandepension först.
- För att ha rätt till vissa förmåner behöver ni som är sambor och ännu inte fyllt 60 år gifta er.
- Samla all information om livförsäkringar och efterlevandeskydd i en mapp. Informera den närmaste familjen.

För ytterligare information:

Institutet för Privatekonomi, Swedbank

Ylva Yngveson, telefon 070-200 12 45

www.swedbank.se/pension

Läs även skriften 55+ - Så här planerar du din pensionsekonomi

Fakta:

Efterlevandeskydd i några tjänstepensionsavtal

ITP för privatanställda tjänstemän

Det finns en automatisk *familjepension*, men enbart för änka, änklings och registrerad partner, och om den avlidnes årsinkomst har varit större än 7,5 inkomstbasbelopp. Äktenskapet måste ha inletts innan den avlidne fyllde 60 år och antingen ha pågått i minst fem år eller det finns gemensamma barn. Det finns också ett frivilligt *familjeskydd* och *återbetalningsskydd* för ITPK. Där kan även sambo vara förmånstagare.

Så mycket ger familjepensionen i ITP-avtalet i procent av den avlidnes tidigare lön.

Årsinkomst före pensionering	Ersättning
< 7,5 inkomstbasbelopp	0 %
7,5 – 20 inkomstbasbelopp	32,5 %
20 – 30 inkomstbasbelopp	16,25 %
> 30 inkomstbasbelopp	0 %

Familjepensionen minskas om den faktiska tjänstetiden plus den tid partnern skulle ha hunnit jobba fram till pensionsåldern är mindre än 30 år. Familjepension utbetalas även efter fyllda 65 år och är livsvarig, men upphör bl.a. om den efterlevande gifter om sig.

PA 03 för statligt anställda

Det finns en automatisk efterlevandepension för änka, änklings och registrerad partner, samt för sambo som tidigare varit gift/registrerad partner med den avlidne eller har/har haft barn tillsammans. Det går också att välja till ett frivilligt återbetalningsskydd i den premiebestämda, individuella tjänstepensionen.

Efterlevandepensionen betalas ut under sex år, men längst till utgången av den månad då den avlidne skulle ha fyllt 75 år. Ersättningen består dels av ett grundbelopp som utbetalas till alla och motsvarar 1,2 prisbasbelopp per år, dels av ett inkomstrelaterat belopp som bara utfaller om den avlidne hade en inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp.

Så mycket ger efterlevandepensionen i PA 03 i procent av den avlidnes pensionsunderlag

Pensionsunderlag	Ersättning år 1	Ersättning år 2-6
< 7,5 inkomstbasbelopp	1,2 prisbasbelopp	1,2 prisbasbelopp
7,5 – 20 inkomstbasbelopp	45 %	30 %
20 – 30 inkomstbasbelopp	22,5 %	15 %

Avtalspension SAF-LO för privatanställda arbetare

Det finns inget automatiskt efterlevandeskydd. Det går att teckna frivilligt familjeskydd och/eller återbetalningsskydd. Maka, make, registrerad partner eller sambo kan vara förmånstagare.

KAP-KL för anställda inom kommuner, landsting samt i vissa kommunala bolag

Det finns inget inbyggt efterlevandeskydd efter pensionering. Det finns ett frivilligt återbetalningsskydd i den avgiftsbestämda delen av pensionen. Det skyddet gäller automatiskt om man inte aktivt har sagt till att man inte vill ha det. Efter det att pensionen har börjat betalas ut får den efterlevande fortsätta utbetalningar under återstående avtalad tid, men som längst totalt i 20 år.